

Aan de commissie VB

Portefeuillehouder: burgemeester
Cluster: Directie Veiligheid

Ons kenmerk: 21bb001687

Datum: 4 februari 2021

Betreft: toezegging 21bb237, stand van zaken corruptie in de haven.

Bijlage(n): 1

Onderwerp:

Stand van zaken rond de aanpak van corruptie in de haven.

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Naar aanleiding van de Regeling van Werkzaamheden 'Alle registers opentrekken om corruptie in de haven te bestrijden' van 7 januari jl. heeft de locoburgemeester toegezegd een brief te zullen sturen met de stand van zaken rond de aanpak van corruptie in de haven (21bb237). Met deze brief wordt hieraan gevolg gegeven.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen

- De raadsbrief d.d. 28 mei 2019 (19bb16325), waarin u bent geïnformeerd over het onderzoeksrapport van de Erasmus Universiteit (EUR); "Drugscriminaliteit in de Rotterdamse haven: aard en aanpak van het fenomeen" en de vervolgstappen naar aanleiding van het rapport.
- De raadsbrief d.d. 25 maart 2020 (20bb3892), met de resultaten van de aanpak van ondermijnende criminaliteit in 2019.
- De raadsbrief d.d. 2 juli 2020 (20bb8778), met de stand van zaken rond de Uitvoeringsagenda n.a.v. het onderzoeksrapport van de EUR.

Achtergrond

Het bestrijden van corruptie in de haven heeft voor mij grote prioriteit. Voor de gemeente Rotterdam en haar partners is aanpak van corruptie een onderdeel van de bestrijding van ondermijnende (drugsgelateerde) criminaliteit in de haven. De aanbevelingen die in het rapport "Drugscriminaliteit in de Rotterdamse haven: aard en aanpak van het fenomeen" (EUR-rapport) staan, worden meegenomen in onze lokale Rotterdamse aanpak. Er wordt door de gemeente hard gewerkt met de partners om de haven veilig en integer te houden. Bijvoorbeeld door met private- en publieke partners samenwerkingen aan te gaan binnen het programma Integere Haven en met de integrale ondermijningsaanpak van de regionale Versterkingspijler Haven (ondermijningsfonds). Het programma Integere Haven richt zich vooral op bewustwording bij bedrijven en publieke organisaties en het ontwikkelen van 'tools' voor voorlichting en screening van personeel.

Corruptie vormt een zeer ernstig en hardnekkig probleem in de haven. Dit probleem wordt onderkend. Dat betekent ook dat er verdere stappen gemaakt moeten worden door private- en publieke organisaties om dit fenomeen te bestrijden.

Tijdens mijn bezoek aan Colombia, in het najaar van 2019, ben ik nog meer doordrongen geraakt van de complexiteit van (het tegengaan van) de internationale drugshandel. De lessen uit het rapport van de EUR en het werkbezoek aan Colombia hebben wij samen met de partners binnen het Regionale Informatie en Expertise Centrum (RIEC) uitgewerkt in een uitvoeringsagenda. De uitvoeringsagenda kent drie speerpunten:

1. Internationaal offensief; het versterken van de positie in de landen van herkomst, om drugs bij de bron tegen te kunnen houden.
2. Barrières in de haven; optimaliseren van toezicht en handhaving bij publieke- en private partners.
3. Aanpakken en afpakken; afpakken van crimineel vermogen en het opsporen van drugs.

De uitvoeringsagenda, die vorig jaar opgesteld is op basis van de aanbevelingen uit het rapport van de EUR, heeft ook betrekking op het bestrijden van corruptie. De drie speerpunten uit de uitvoeringsagenda zijn vertaald in verschillende actiepunten. Deze actiepunten hebben o.m. betrekking op:

- internationale samenwerking en het positioneren van zogenaamde liaisonofficiërs en veldofficiërs in landen in Zuid-Amerika;
- de samenwerking met de Europese havensteden, zoals Antwerpen;
- de structurele inzet van (rijks)middelen voor de regionale Versterkingspijler Haven (nu nog incidenteel) waarin integraal wordt samengewerkt in de strijd tegen drugscriminaliteit in de haven;
- versterking van het bestuurlijke aandeel in de aanpak;
- ondernemersparticipatie;
- innoveren in brede zin (publieke- en private organisaties in de haven);
- technologische oplossingen;
- beschermen en afschermen van havenmedewerkers bij aangifte en
- de uitbreiding van de researchcapaciteit bij het Hit and Run Cargoteam (HARC).

Lobby voor de uitvoeringsagenda

Medio februari 2020 is de uitvoeringsagenda aangeboden aan de minister van Justitie en Veiligheid, om zo een rol te kunnen spelen bij de discussie rond de toekenning van middelen in de Voorjaarsnota. Hierbij is de noodzaak aangegeven van structurele steun voor de lokale aanpak van ondermijnende criminaliteit in de haven, zoals deze in de uitvoeringsagenda is beschreven. Dit heeft echter niet geleid tot de toekenning van extra rijksmiddelen door de minister voor de lokale aanpak. Voor de verdere versterking van de aanpak van de drugscriminaliteit in de Rotterdamse haven is die extra steun wel nodig. Bij het nieuwe kabinet zal opnieuw ingebracht worden dat structurele steun voor de lokale aanpak van ondermijnende criminaliteit, inclusief corruptie, noodzakelijk is. Ondertussen gaan wij met de partners door met de integrale aanpak van ondermijning in de haven.

Landelijke ontwikkelingen

Afgelopen maandag 1 februari jl. is, in de vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer, tijdens een rondetafelgesprek gesproken over 'corruptie en criminaliteit in de Rotterdamse haven'.

Directe aanleiding was een motie van het lid Omtzigt van de Tweede Kamer van 14 december 2020, om een hoorzitting te organiseren met alle hoofden van de THOR-organisaties in de Rotterdamse haven (zie bijlage). Deze motie is aangehouden in afwachting van het eerdergenoemde rondetafelgesprek.

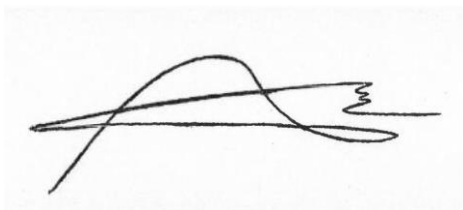
Vanwege de maatregelen t.a.v. het Covid-19 virus was er sprake van een beperkt aantal genodigden, waaronder professor C. Fijnaut. Mede op verzoek van de griffier van de vaste commissie voor Financiën heeft de gemeente een 'positionpaper' ingebracht. Behoudens de aanwezige journalisten, hebben alle betrokkenen een positionpaper ingebracht. Deze positionpapers, van Zeehavenpolitie, gemeente, Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit, zijn te lezen op de site van de Tweede Kamer: https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2020A07049

Door professor Fijnaut werd nogmaals toegelicht waarom het onderzoek 'Als de prooi de jager pakt', niet openbaar zal worden gemaakt. Hij benadrukte het belang van het bestrijden van corruptie en van een integrale en internationale aanpak daarvoor en stelde voor 'een stevige commissie' in het leven te roepen om hier werk van te maken.

De rode lijn uit het rondetafelgesprek is dat criminelen uiterst creatief en flexibel zijn en telkens een antwoord verzinnen op de barrières die door publieke en private organisaties in de haven worden opgeworpen en dat corruptie daarom een permanent risico is. Dit vereist een permanente alertheid van private- en publieke organisaties en een intensieve samenwerking. Dat neem ik zeer ter harte.

Er is op dit moment nog geen verslag beschikbaar van het rondetafelgesprek en geen zicht op de vervolgacties van de vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer naar aanleiding van het gesprek. Zodra er meer informatie beschikbaar is, zal ik u hierover informeren en over de mogelijke gevolgen voor de Rotterdamse aanpak.

Ik stel voor hiermee toezegging 21bb237 hiermee als afgedaan te beschouwen.

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and a final horizontal stroke.

Ing. A. Aboutaleb
Burgemeester